Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Рôкъ VI. Мт. Картель, Па. Четвергъ 17-го Листопада 1898. Число 46.

Калєндарь.

Листопадъ.

17	Ч.	Галактіона муч.
18	П.	Павла еписк.
19	С.	Єропа муч., Лазаря пр.
20	Н.	24. ПО СОШ. АРХ. МИХ.
21	П.	Описифора
22	В.	Ераста, Климпа, Радіона
23	С.	Мины, Виктора

Зм ѣстъ.

Справы „Союза". — Противъ безроботя. — Сила капиталу. — Вѣсти зъ Канады. — Новинки. — Фейлетонъ: Де-що про права и суды въ Сполученыхъ Державахъ, а особенно въ державѣ Пенсильвенія. — Школа на Украинѣ. — Оголошенія.

УВАГА.

Хотячй приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Mr. Kond. Kotanczyk
Box 127
SHAMOKIN, PA.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою:

Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА."

Справозданє касове „Союза" за мѣсяць жовтень 1898 р.

Homestead, Pa. Братство св. Михаила	7.50
Jessup, Pa. Братство св. АА. Петра и Павла	11.00
Waterdurry, Conn. члены	3.25
St. Clair, Pa. О. Заклиньскій Иванъ	1.25
St. Clair, Pa. Братство Пр. Богородицѣ	17.25
Pittsburg, Pa. Братство св. О. Николая	77.15
Shenandoah, Pa. Братство св. Арх. Михаила	42.00
Jersey City, N. J. члены	59.70
Смій Микола	2.00
Смій Григор. (мол.)	2.25
New Britain, Conn. члены Бойко и Ткачь	1.00
St. Louis, Mo. Валевскій Олександ.	1.75
St. Louis, Mo. Братство св. Арх. Михаила	17.00
Simpson, Pa. члены (за вересень)	14.11
Edwardsdale, Pa. члены	10.00
Mayfield, Pa. Братство св. Кир. и Метод.	22.75
члены (за вересень)	14.11
за жовтень	18.55
West Pawlet, Vt. члены	4.00
McAdoo, Pa. Братство Покр. Пр. Богор.	29.41
Ansonia, Conn. Братство св. АА. Петра и Павла	37.20
Mt. Carmel, Pa. Братство св. Димитрія	32.75
Mt. Carmel, Pa. Братство св. АА. Цет. и Пав.	27.00
Centralia, Pa. члены	3.50
Sayre, Pa. Брат. Благов. Пр. Богородицѣ	14.89
Olyphant, Pa. Братство св. Іоана Хрестителя	99.00
Oldforge, Pa. Мерена Яковь	1.00
Elmira, N. Y. Братство св. Арх. Михаила	10.50
Perryopolis, Pa. члены	5.00
Priceburg, Pa. Братство св. Василія Велик.	30.50
Shamokin, Pa. Братство св. Кпр. и Методія	79.00
Lancaster, N. Y. члены	13.00
Yonkers, N. Y. члены	21.35
Lansford, Pa. Братство Пр. Богородицѣ	32.95
W. Troy, N. Y. Братство св. О. Николая	6.50
Разомъ	**$770.17.**

Станъ касы „Р. Н. С." въ днемъ 31. жовтня б. р. представляє ся такъ:

1) фондъ желѣзный	$2916.65
2) „ розпорядимый	2487.79
3) депозиты	304.05
Разомъ	**$5708.49**

Въ другôй половинѣ мѣсяца вересня с. р. приступили до „Р. Н. Союза" слѣдуючй новй члены:

Mt. Carmel, Pa.

Число въ гол. книзѣ:

47.	Худикъ Андрій	1059
48.	Вислоцкій Андрій	1059
49.	Якубикъ Михайло	1060
50.	Каскошь Иванъ	1060
51.	Яковъ Юрій	1061
52.	Йосифъ Осипъ	1061
	Sayre, Pa.	
53.	Солякъ Марія	1062
54.	„ Йосифъ	1062
	Olyphant, Pa.	
55.	Шахмать Федоръ	1063
56.	Жолудко Юрко	1063
57.	Ратко Иванъ	1064
58.	Химчакъ Петро	1064
59.	Вознякъ Войтко	1065
60.	Мизѣкъ Анна	1065
61.	Пазенко Марія	1066
62.	Треановичь Ст.	1066
63.	Качмарчикъ Ст.	1067
64.	Пронко Василь	1067
65.	Мачуга Панько	1068
66.	Нестерякъ Сид.	1068
67.	Зелемъ Антося	1069
68.	„ Иванъ	1060
69.	Шибска Ольга	1070
70.	Пронько Юрко	1070
71.	Живанъ Демко	1071
	Priceburg, Pa.	
72.	Бенько Иванъ	1071
73.	Гула Дмитро	1072
	Shamokin, Pa.	
74.	Мельникъ Иванъ	1072
75.	Петриско Стефанъ	1073
76.	Гаврилякъ Ст.	1073
77.	Дзюрикъ Мих.	1074
78.	Дзвончикъ Йос.	1074
79.	Копистяньскій Ив.	1075
80.	Вислоцкій Иванъ	1075
81.	Лучковецъ Мих.	1076
82.	Гресь Ольга	1076
83.	Бандура Марія	1077
84.	Кишь Маргарета	1077
85.	Серафинъ Марія	1078
	St. Clair, Pa.	
86.	Демяновичь Пр.	1078
87.	Чуга Михаилъ	1079
88.	Жирошь Юрій	1079
89.	Поляньскій Вас.	1080
90.	„ Петро	1080
	Mayfield, Pa.	
91.	Ганьчакъ Иванъ	1081
92.	Китпкъ Марія	1081
93.	„ Стефанъ	1082
94.	„ Текля	1082
95.	Клянцко Микола	1083
96.	Куленичь Анна	1083
97.	Сеньо Антонія	1084
98.	„ Анна	1084
99.	„ Марія	1085
100.	„ Павло	1085
101.	Телепъ Иванъ	1086
102.	Яворскій Макс.	1086
	Yonkers, N. Y.	
103.	Телепъ Авкс.	1087
104.	Сисакъ Емилій	1087
105.	Стиржѣнь Яковъ	1088
106.	Хиндьошь Ст.	1088
107.	Слота Иванъ	1089
108.	Осканичь Семанъ	1089
109.	Гончарикъ Ник.	1090
110.	Вѣрхняньскій Ив.	1090
111.	Байусъ Теодоръ	1091
112.	Сисакъ Анна	1091
113.	Бончакъ Марія	1092
114.	Фецко Теодозія	1092
115.	Гаврильчакъ Ив.	1093
116.	„ Василь	1093
117.	Волювачь Марія	1094
118.	Кочанъ Катер.	1094
119.	„ Марія	1095
120.	Федорко Дмит.	1095
121.	„ Анна	1096
122.	Данюсяръ Ив.	1096
123.	Палюхъ Анна	1097
124.	Цюрикъ Анна	1097
125.	Микулякъ Марія	1098
126.	Данюсяръ Марія	1098
127.	Дзямба Ксеня	1099
128.	Тхôръ Ксеня	1099
129.	Лучковецъ Дам.	1100
130.	Палкхъ Дмитро	1100
131.	Хома Марко	1101
132.	Сабатъ Семенъ	1101
	Lansford, Pa.	
133.	Плюта Титъ	1102
	Simpson, Pa.	
134.	Загарликъ Мих.	1102
	Perryopolis, Pa.	
135.	Ющакъ Стефанъ	1103
136.	„ Яцко	1103
137.	„ Фецко	1104
138.	Родко Петро	1104
129.	Савайда Микола	1105

Ант. Бончевскій
секретарь.

ПРИСТУПАЙТЕ ДО „СОЮЗА"!

ПРОТИВЪ БЕЗРОБОТЯ.

Товариства, заложенй для помочи робôтникавъ, можуть мати рôжнй цѣли: То забезпечують робôтникôвъ въ разѣ нещасливыхъ выпадкôвъ, то на выпадокъ смерти, то на выпадокъ стрейкôвъ, то на выпадокъ слабости, то въ старостя, то на конець на выпадокъ безроботя. О сѣмъ остатнôмъ поговоримо нынѣ.

Звѣсна рѣчь, що робôтникъ не завсѣгды єсть въ станѣ знайти для себе роботу. И хоть вôнъ не лѣнивый, и хоть вôнъ цѣлою своєю душею хотѣвъ бы працювати, то однакожь часто ему такъ трафить ся, що вôнъ остане на леду безъ всякого занятя.

Щобы тому запобѣгчи творять ся мѣжь робôтниками товариства, котрй крôмъ иншихъ цѣлей, мають такожь задачу достарчити своимъ членамъ роботу. Звычайно сю задачу переймають на себе такъ званй заводовй товариства, то значить товариства робôтнйкôвъ одного фаху. Отже нпр. мулярѣ мають свое товариство, кравцѣ свое, робôтники зъ желѣзныхъ фабрикъ свое и т. д. Робôтники зъ кождого породжôного товариства згоджують ся, за яку цѣну пôдôймають ся роботы. Хто не дôстане роботы на тыхъ условіяхъ, на якихъ они згодили ся, дôстає запомогу вôдъ товариства. Вôнъ тогды не потребує годити ся на низшу плату и черезъ то псувати положеня своихъ товаришôвъ. Тогды, коли робôтникъ есть забезпеченый проти безроботя, забезпечене на выпадокъ слабости и неспосôбности до працѣ, має доперва свое правдиве значѣне. Бо той робôтникъ, котрый на выпадокъ безроботя є забезпеченый, може платити точно свои вкладки на слабыхъ и неспосôбныхъ.

Запомоги, якй платять товариства своимъ членамъ суть рôжнй. Звычайно платять тыжднево. Есть прійнято, що той тôлько може жадати запомоги, котрый належавъ вже черезъ якійсь часъ до товариства. Хто стративъ роботу зъ своєи власнои вины (черезъ піянъство, погане поведене, нездарнôсть), не дôстає запомоги, правило, котрого не можна завсѣгды строго примѣнити. Богато товариствъ дає запомогу своимъ членамъ, котрй ѣдуть шукати роботы. Шукаючи роботы стоять пôдъ контролею товариства. Однакожь часто трафляє ся, що робôтники замѣсть шукати роботы, уряджують собѣ „holy day". Тому знесли декотрй товариства того рода запомогу.

Въ декотрыхъ занятяхъ працьодавцѣ удають ся до товариствъ прямо, щобы тй имъ достарчили робôтникôвъ. Декотрй товариства заказують своимъ членамъ инакше старати ся о роботу, якъ черзъ бюро товариствъ. Однакожь взагалѣ есть прийнято, що членови товариство тôлько помагає при его стараню ся о роботу. Декотрй товариства платять членови, котрый вышукавъ своему товаришови роботу, маленьку премію.

Очевидно, що товариства, котрй займають ся достарчуванемъ роботы для своихъ членôвъ и запомаганемъ ихъ на часъ безроботя суть великй. Звычайно они розгалужують ся на бôльше мѣстъ. Люде, заряджуючй тыми товариствами мусять знати добре про станъ запотребованя робôтникôвъ, про торгъ (market), щобы ихъ члены якъ найскорше мали роботу.

Въ послѣдныхъ рокахъ йшла широка розмова про те, чи робôтникамъ самымъ лишити забезпечене на выпадокъ безроботя, чи може сю справу уладити на пôдставѣ закона? За послѣднымъ стояли або тй, котрй зъ недовѣремъ дивлять ся на робôтничій рухъ, або тй, котрй бачили, що забезпечене проти безроботя въ товариствахъ робôтничихъ не сягає ниспихъ кругôвъ робочого населеня.

Декотрй зъ нихъ выробили пляны, въ якій спосôбъ бы забезпечувати робôтникôвъ. Оденъ зъ професорôвъ захотѣвъ, щобы було переправджене загальне забезпечене и то примусове. Але въ тôмъ разѣ розвôй заводовыхъ товариствъ бувъ бы ограниченый тôлько до организаціи страйкôвъ. Се забезпечене можна-бъ остаточно приняти, коли-бъ не змушувало ся робôтникôвъ, котрй належать до товариствъ, уже платити на примусове обезпечене.

Впрочѣмъ сей професоръ не означивъ докладно и не мôгъ сего зробити, коли робôтникови безробôтному належала бы ся запомога.

Другій професоръ хотѣвъ, щобы кождый робôтникъ вкладавъ тыжднево до касы щадничои невеличку вкладку. Працьодавець мавъ бы пôсля него причиняти ся такожь. Въ разѣ безроботя выплачовало бы ся пôсля того, кôлько котрый заробляє.

Сей проектъ давъ бы ся такожь декуды застосовати, але тôлько въ разѣ, коли-бъ самй робôтники були примушенй заощаджувати, а не потягало бы ся працьодавцѣвъ.

Въ декотрыхъ мѣстахъ Франціи позакладали т. зв. бюра працѣ, а то за примѣромъ бюра працѣ въ Па-

(Продовженє на другôй сторонѣ).

Де-що про права и суды въ Сполученыхъ Державахъ, а особенно въ державѣ Пенсильвенія,

Зôбравъ для пожитку нашихъ людей

Д-ръ Юліянъ Чупка

(Дальше.)

АРТИКУЛЪ VII.

Бесѣда про приписы що до присяги урядникôвъ.

АРТИКУЛЪ VIII.

Секція 1. Кождый мужчина, що скôнчивъ 21 лѣтъ житя, може голосувати, єли має слѣдуючй кваліфікаціи:

1) Мусить бути горожанином Сполученыхъ Державъ найменше оденъ мѣсяць.

2) Мусить мешкати въ Пенсильвенiи найменше оденъ рôкъ передъ выборами.

3) Мусить мешкати въ повѣтѣ, въ котрôмъ голосуе, найменше два мѣсяцѣ.

4) Має заплатити державну або повѣтову таксу найменше на мѣсяць передъ выборами.

Секція 2. Загальнй выборы вôдбувають ся що року въ слудуючій второкъ по першôмъ понедѣлку въ новембрѣ.

Секція 3. Выборы урядникôвъ для мѣстъ, мѣсточокъ и сѣлъ вôдбувають ся въ третій вторникъ въ мѣсяцю лютôмъ.

Секція 4. Всѣ выборы вôдбувають ся картками (ballot). Выборчй урядники присягають, що не скажуть нѣкому, хто и якъ голосувавъ.

Секція 5. Не вôльно арештувати выборцѣвъ, єсли идуть до выборôвъ або зъ выборôвъ, хиба, єсли-бъ допустились великого злочину.

Секція 6. приписуе, якъ голосують жовнѣры.

Секція 7. Всѣ права що до голосованя мусять бути однаковй въ цѣлôй державѣ. Жаденъ выборець не може бути позбавленый голосу за те, що его имя не було регістроване.

Секція 8. Бесѣда про кары за перекупство при выборахъ.

Секція 10. и 11. описуе выборчй повѣты.

АРТИКУЛЪ IX.

Секція 1. Всѣ податки мусять бути податками для всѣхъ. Легіслятура увôльняе вôдъ податкôвъ публичнй будынки, церкви, цвинтарѣ и домы публичного добродѣйства.

Секція 2. За всѣ иншй недвижимости треба платити податокъ.

Секція 3. Податки мають платити такожь товариства и корпораціи.

Секція 4—14. описуе державнй и муніціальнй довги и спосôбъ сплачуваня.

АРТИКУЛЪ X.

Секція 1. Держава мусить дати що року найменше міліонъ долярôвъ на публичнй школы, въ котрыхъ дѣти мешканцѣвъ, що переступили шестый рôкъ житя, можуть побирати науку.

Секція. 2. Державныхъ грошей не можь выдавати на школы приватнй або вѣроисповѣднй.

Секція 3. Женщины понадъ 20 лѣтъ житя можуть бути урядниками школъ.

АРТИКУЛЪ XI.

Секція 1. Подае приписы организаціи міліціи.

АРТИКУЛЪ XII.

Секція 1—3. описуе, хто може бути урядникомъ. Той хто взыває кого на поединокъ, не може бути урядникомъ.

АРТИКУЛЪ XIII.

Бесѣда про те, на якôй пôдставѣ основуєсь новй повѣты, єсли окажесь того потреба.

АРТИКУЛЪ XIV.

Секція 1. Повѣтовыми урядниками суть: шерифъ, коронеръ, протонотаръ, register of wills, recorder of deeds, комісаръ, касіерь, геометеръ, авдіторъ, урядники суда, повѣтовый прокураторъ. Шерифъ и касіерь не можуть бути выбранй два разы зъ ряду.

Секція 2. Повѣтовй урядники мають бути выбранй при загальныхъ выборахъ на 3 роки.

Секція 3. Кождый урядникъ мусить бути горожаниномъ и мешкати въ повѣтѣ найменше оденъ рôкъ передъ выборами.

Секція 4. Урядники мають урядувати въ повѣтовôмъ мѣстѣ.

Секція 5. Про платню урядникôвъ.

Секція 6. и 7. Въ кождôмъ повѣтѣ мають бути выбранй три повѣтовй комісарѣ и три авдіторы.

АРТИКУЛЪ XV.

Мѣста можуть дôстати чартеръ (charter), єсли мають бôльше якъ 10 тысячь мешканцѣвъ.

АРТИКУЛЪ XVI.

Бесѣда про права для корпораціи и банкôвъ.

АРТИКУЛЪ XVII.

Бесѣда про права для желѣзниць, трамваѣвъ и каналôвъ.

АРТИКУЛЪ XVIII.

Въ тôмъ артикулѣ говорить ся про те, що та конституція може бути змѣнена або поправлена, єсли легіслятура прійме змѣну и пôддасть выборцямъ пôдъ загальне голосоване.

Секція 2—33. подае приписы що до выбору сенаторôвъ, депутатôвъ, губернатора, его заступника, судіѣвъ и т. д. рôвно-жь подае спеціальнй приписы що до выборôвъ въ Філядельфіи, спосôбъ присяги урядникôвъ и ихъ обовязки.

Пôзнавши головнй приписы конституціи Сполуч. Державъ и державы Пенсильвенія, належить намъ застановитись надъ тымъ, въ якій спосôбъ можна зôстати горожаниномъ Сполученыхъ Державъ и мати право голосу при выборахъ або зôстати выбранымъ на урядъ.

Приписы Сполуч. Державъ що до натуралізаціи.

I. Чужій чоловѣкъ (abreu) може одержати горожаньство (citizenship) Сполуч. Державъ въ слѣдуючій спосôбъ:

1) Має вôнъ заявити пôдъ присягою передъ повѣтовымъ судомъ котрои небудь державы, що має намѣръ стати горожаниномъ Сполученыхъ Державъ, а вôдрѣкаєсь приналежности и пôддaньства якому небудь чужому королеви, цѣсареви, князеви або якôй иншôй державѣ, до котрои передъ тымъ належавъ якъ горожанинъ.

2) Дальше має заявити передъ повышшими судами пôдъ присягою, що пôддає ся конституціи Спол. Державъ.

3) Мусить выказати ся передъ судомъ, що мешкає въ Спол. Державахъ найменше черезъ 5 лѣтъ, а въ державѣ (стейтѣ), въ котрôй робить те зголошене о папиры, найменше черезъ

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA“

(LIBERTY.)

Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All comunications should be addressed to:

„Svoboda“

Mt. CARMEL, PA.

P. O. Box 13.

Предплата рóчна 2.00
До старого краю..... 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пóдъ адресу:

То „SVOBODA“

P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Купуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы“ можна дóстати слѣдуючи книжки:

Канадійска Русь

Написавъ Н. Дмитрóвъ

ЦѢНА . . . . . 10 цит.

Образки зъ Америки.

Написавъ Бузько.

ЦѢНА . . . . . 10 цит.

Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русинóвъ Ч. I.

Написавъ М. Павликъ.

ЦѢНА . . . . . 15 цит

Конституція Сполуч. Державъ Пóвнóчнои Америки.

Написавъ Ст. Макарь.

Цѣна . . . . . 10 цит.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“.

(Продолженє зó стороны першои)

рижу, котре дае для ужитку робóтникóвъ свои салѣ, удѣлюе информаціи що до торгу, зарóбку, не тóлько у Франціи, але и на цѣлóмъ свѣтѣ.

У спхъ бюрахъ працѣ товариства робóтничѣ провадять выказы потребуючихъ зарóбку, але наглядъ надъ бюрами належить дó радъ мѣйскихъ.

Въ Нѣмеччинѣ посередничене въ достарчуваню працѣ належитъ до радъ мѣйскихъ, однакожь робóтники не мають тамъ найменшого вплыву на сю для нихъ важну справу.

Русины американьскѣ надъ сею справою до теперь не застановлювали ся и тому мы просимо всѣхъ розсудныхъ рускихъ робóтникóвъ, щобъ роздумали, чи не можна бы въ якій спосóбъ помагати людямъ въ часѣ безроботя?

Зó своеи стороны скажемо, що Русины по причинѣ, що суть порозкидуваній по рóжныхъ плейзахъ, не годнѣ творити товариствъ заводовыхъ, анѣ (по причинѣ своеи слабости полѣгичнои) опирати помóчь на радахъ мѣйскихъ зъ выимкомъ хиба малыхъ мѣсцевостій — а що, треба бы сотворити организацію загальнѣйшу, до котрои належали бы и люде другихъ народностей, хочь бы тóлько славяньскихъ на разѣ, або може, добре було бы потворити по парафіяхъ касы, зъ котрыхъ бы потребуючимъ пожичало ся (въ разѣ безроботя), або може дало бы ся при „Союзѣ“ сотворити „вóддѣль для безробóтныхъ“. Подумайте надъ тымъ рускѣ робóтники и пишѣть до „Свободы“!

СИЛА КАПИТАЛУ.

Всѣ мы здóровѣ знаемо, що днесь въ свѣтѣ панує и нимъ рядить капиталъ т. е. грошѣ. А що оно справдѣ такь, то знаемо звóдси, бо яко робóтники вóдчуваемо тое на своихъ хребтахъ. Мы бачимо, що капиталъ то сила, та що та сила не стоить на мѣсци анѣ не малѣе, лише чимъ разъ бóльше росте и взмагае ся. Примѣромъ въ Америцѣ мы бачимо зъ одноu стороны великихъ панóвъ-богачóвъ, котрыхь богацтва ростуть неприродно-скорымъ крокомъ зъ дня на день, а зъ другои стороны масу робóтникóвъ бѣдакóвъ, котри зачинаюнь гинути зъ нужды. Середного стану якъ въ Европѣ тутъ вже не видко, бо его майже нема. А коли робóтники въ якій будь спосóбъ попробують доходити полѣпшеня своеи долѣ, тогды яко лѣкарство дають имъ понюхати пороху и олова. якъ се стало ся мин. року въ Газелтонѣ, а недавно въ Вірджініи.

Звóдки-жь то походить та сила капиталу?

Она походить звóдси, що капиталъ стремить до сконцентрованя т. е. зединеня, злученя поменшихъ капиталóвъ разомъ пóдъ одну кормигу або зарядъ. Зединеня — такъ сказати-бъ — союзы, поменчихъ капиталóвъ пóдъ однымъ зарядомъ въ певнóй галузи промыслу звуть ся тросты. Вправдѣ такій тросты заказуе въ части законъ Сполуч. Державъ, однакъ мимо того они ростуть, якъ грибы по дощи: Днесь коли зчислимо тѣ бóльшій лишь тросты, то бачимо, що они мають нѣ бóльше нѣ менше тóлько 2.702,-768,900 капиталу. Стремлене сконцентрувати вспóльнѣ або собѣ спорóднены галузи промыслу пóдъ зарядъ певнои якоись корпораціи чи тамъ компаніи зискуе чимъ разъ бóльше прихильникóвъ. И не дивниця, бо въ едности сила. Черезъ таку едность капиталу всяка конкуренція, яка-бъ она не була, чи зó стороны меншихъ капиталóвъ, чи зó стороны робóтникóвъ, усуваеся. Малый фабрикантъ примѣромъ, сли не хоче згинути мусить прилучити ся до компаніи тростóвъ; а робóтники знаходять всюды тѣ самѣ условія и вóдносины, черезъ що ихъ домаганя суть менше страшными.

Въ остатныхъ 6 мѣсяцяхъ повстало въ той спосóбъ до 100 рóжныхъ компаній зъ тою цѣлею, щобы оденъ зарядъ вспóльно боронивъ интересы певныхъ галузей промыслу, розсѣяныхъ по всѣй державѣ. И такъ: въ New Jersey повстала велика спóлка „Federal Steel Co.“ зъ капиталомъ 200 міліонóвъ; фабриканты хемікалій уплянували на своимъ зóбранью утворити таку спóлку зъ 50 міл.; продуценты и фабриканты срѣбныхъ выробóвъ засновали компанію зъ капит. 30 міл.; дальше суть: „American Malting Co:“ зъ капит. 30 міл.; „American Thread Co.“ зъ капит. 18 міл.; „Knit Goods Co.“ зъ капит. 30 міл.; спóлка продуцентóвъ и фабрикантóвъ рóжного роду тютюну зъ капит. 75 міл.; мучный тростъ зъ капит. 150 міл. и т. и.

Примѣромъ и поводомъ до заснованя тыхъ капиталистичныхъ комбінацій була „Standard Oil Co.“, котра есть найсильнѣйшою и найстаршою зъ мѣжь всѣхъ подóбныхъ комбінацій. Она обнимае днесь 4 великій компаніи зъ капиталомъ 4X18-X30X100 міл. — (отжѣ разомъ 153 міл.), на котрѣ то сумы складае ся до 50 меншихъ компаній и провадить контролю вóдъ самыхъ мѣсць выдобуваня того сырого матеріялу ажь до мѣсць розсылки.

Годѣ тутъ наводити тѣ всѣ капиталістичнѣ комбінаціи и обширнѣйше о нихъ розводити ся. Я подамъ лишь важнѣйшѣ, ихъ число и суму загально.

И такъ:

1) The Oil Trust обнимае 4 компаніи зъ капіталомъ 5—100 міліонóвъ въ загальнóй сумѣ 153 міліоны.

2) Steel & Iron 10 компаній зъ капит. 5—200 міл. въ загальнóй сумѣ 347 міл. 650 тысячь.

3) Coal Combines 5 компаній зъ капит. 6½—100 міл. въ загальнóй сумѣ 161 міл. 750 тыс.

4) Gas Trusts 14 компаній зъ капит. 4—50 міл. въ загальнóй сумѣ 432 міл. 771 тыс.

5) Havemeyers Sugar Trust 2 компаніи зъ капит. 40 и 75 міл. въ загальнóй сумѣ 115 міл.

6) Cigarettes & Tobacco въ заг. сумѣ 108 міл. 500 тыс.

7) Контроля телефонóвъ 5 комп. зъ капіт. 5—26 міл. въ заг. сумѣ 46 міл. 720 тыс.

8) Alkohol Trusts 3 ком. зъ кап. 6½—37 міл. въ заг. сумѣ 67 міл. 300 тыс.

9) Електричнѣ комбінаціи 8 ком. зъ кап. 5—50 міл. въ заг. суму 139 міл. 327 тыс.

10) Иншѣ тросты на другихъ поляхъ промыслу — компаній 62 зъ кап. 1½—150 міл. въ заг. сумѣ 1334 міл. 250 тысячь.

Разомъ $2702.768

Придивѣть ся тымъ числамъ добре и застановѣть ся надъ ихъ силею. Тобѣ, Русине, навѣть въ снѣ не приснили ся такій сумы! Про те не замыкай очей и ушей на покликъ робóтникóвъ другихъ сильнѣйшихъ и просвѣченнѣйшихъ народóвъ, замешкуючихъ вóльну Америку: робóтники всѣхъ народностей лучѣть ся разомъ! Та и ты, Русине, робóтникъ! Живешь не въ нужденнóй Галичинѣ та въ Карпатахъ, але въ Америцѣ! Ты не газда, але робóтникъ и то найнизшого сорту!

Отже застанови ся надъ своимъ положенемъ, пóзнай свое становиско якъ робóтника, постарай ся о сильну партію робóтничу руску и стань до борбы зъ капиталомъ вспóльно зъ робóтниками вже зорганізованыхъ народностей, сли не хочешь згинути.

А. В.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

Першѣ выборы.

Дня 4. падолиста Русины зъ краѣвъ Асінобоя и Альберта, одержавшій право горожаньства въ Канадѣ, голосовали по першій разъ на членóвъ праводавчого збору (legislative assembly) въ Реджайнѣ (Regina), котре то мѣсто есть столицею земель названыхъ пóвнóчно-захóднѣ теріторіи с. е. провінцій Саскачеванъ, Альберта, Асінобоя, Атабаска. Сѣ всѣ широчезнѣ землѣ мають надзвычайно рѣдку людностъ и тому они не суть ще такъ зорганізованѣ, якъ нпр. Манітоба або другѣ всхóднѣ провінціи, котрѣ уже посѣдають свóй одвѣчальный передъ народомъ рядъ, значить, свою повну конституцію.

Однако пóвнóчно-захóдно теріторіи мають свóй збóръ, складаючій ся зъ двайцять шѣстьохъ членóвъ, котрыхъ покликуе на раду намѣсникъ (lieutnant-governor) що року. Збóръ сей выбирае свого маршалка и уряджуесь подóбно, якъ и соймы по другихъ провінціяхъ. Кождый членъ збору побирае 500 дол. рóчно, крóмъ покрытя коштóвъ подорожи.

Голосовати маe право кождый мужчина переступившій 21. рóкъ житя, крóмъ неувóльненыхъ Индіянъ и бóжевóльныхъ, если вóнъ мешкавъ 12 мѣсяцѣвъ въ дистриктѣ выборчóмъ. Збóръ маe взагалѣ всѣ справы мѣсцевого и особистого характеру брати пóдъ свою розвагу, якъ нпр. уряджуване шпиталѣвъ, шкóлъ, гуманітарныхъ закладóвъ, выдаване призволеня на готелѣ, шинки, выдаване правъ дотычачихъ власности, дороги и т. д.

Для Русинóвъ суть найважнѣйшѣ дороги и школы.

Я не знаю, на якихъ кандидатóвъ голосували Русины при минувшихъ доперва выборахъ — та, якъ оно тамъ и було — повинній усѣ знати, до кого особливо сѣ двѣ важнѣ справы належать. Русины, якъ новѣ кольоністы, на свѣжóй земли, знайшлись зъ новыхъ обставинахъ и тому важною рѣчею есть, порозумѣти, въ якóмъ жиють краю и вóдъ кого чого мають домагати ся, щобъ не впали на ступень неувóльненыхъ Индіянъ, котрыхъ нѣхто, а нѣхто о нѣчо не пытае ся, а котрыми тóлько заряджуе ся.

Хоть оно вже и по выборахъ, то Русины не повиннѣ спускати зъ очей своихъ горожаньскихъ правъ, и домагати ся у своихъ близькихъ заступникóвъ въ Реджайнѣ, найперше, очевидно, дорóгъ и шкóлъ, де будуть сѣ уважати за конечнѣ.

Я не маю пóдъ рукою законóвъ регулюючихъ уряджуване дорóгъ, тому и тóлько поговорю о школахъ.

Найвысшою шкóльною властію е рада шкóльна (council of public instruction) котра сладае ся зъ екзекутивного комітету, выбраного зборомъ числомъ 4, и 4 другихъ, але безъ голосу, 2 протестантóвъ, 2 римо-католикóвъ, выбраныхъ намѣсникомъ (вóнъ мешкае въ Реджайнѣ), котрый именуе для сеи рады такожь голову (предсѣдателя). Секретаромъ сеи рады есть суперинтенденгъ (нѣбы головный инспекторъ).

Религіи не учить ся въ публичнóй школѣ, хиба пóвъ годины передъ кóнцемъ науки по полудни, если шкóльній тростіи (trustees) на се позволять.

Для насъ Русинóвъ, коли мы мусимо будовати и удержувати по части школы, дуже важною е рѣчею, хто есть басомъ чи тростомъ до школы. О скóлько знаю, вже суть три школы мѣжь Русинами въ Канадѣ, а нема анѣ одного Русина-баса, а на три школы, треба знати, приходить девять басóвъ!

Русинъ зъ натуры своеи не хоче до нѣчого мѣшатись. Буде на все платити, а якъ хто заряджуе грóшми, ему до того нѣчо.

А може мати своихъ басóвъ дс школы не значить нѣчого? О! нѣ! Бо подумайте! Вы маючи своихъ людей при школѣ не потребуете будувати читальнѣ, и вы сходитесь въ часѣ вóльнóмъ вóдъ науки, читаете книжочки, газеты, и учите ся чогось пожиточного. Приѣде священникъ, то може правити въ вашóй хоть и англійскóй школѣ, вóнъ може учити релігіи, бо басы свои люди; въ тóй школѣ може вóдбуватись такожь наука рускаго языка въ суботу, коли нема школы, и кождого дня по науцѣ. А що найважнѣйше, коли буде бóльше шкóлъ для рускихъ дѣтей, можна буде, якъ се вже мають Французы, першій рóкъ науки провадити по руски, коли-бъ знайшли ся до сего рускій люде. Тогды такожь можна буде зажадати, щобъ бодай перша книжка для дѣтей була переведена на рускій языкъ, хоть може на се и теперь згодила бы ся рада шкóльна въ Реджайнѣ.

Теперь коли вже минули выборы, старайтесь зóйти зъ своими послами, и розкажѣть имъ, де вамъ треба дорóгъ и якихъ шкóлъ — а тымъ часомъ ладьте ся до того, щобы, де тóлько можете — малиськте своихъ басóвъ до школы.

Павло Тимкевичъ.

НОВИНКИ.

Замовляйте книжочки!

Незабавомъ выйде зъ друку зновь друга книжочка пóдъ написею: „Де-що про права и суды въ Сполученыхъ Державахъ, а особенно въ державѣ Пеннсильвенія.“ Книжочка сеся стане въ великóй потребѣ для рускихъ людей, а хто мати буде ще и першу книжочку про „Конституцію Сполуч. Державъ“, той мати буде поняте про устрóй нашои державы. Замовляйте „Конституцію Сполуч. Державъ“, а опóсля „Де-що про права и суды въ Сполуч. Державахъ, а особенно въ державѣ Пеннсильвенія!“ Обѣ книжочки стоять по **10** цнт. а зъ пересылкою **12** цнт. кожда.

рóкъ, та що въ тóмъ часѣ заховувавъ ся прилично и шанувавъ права и конституцію Сполуч. Державъ.

II. Дѣти горожанъ Спол. Державъ чи тý родженыхъ, чи натуралізованыхъ, а уродженѣ въ границяхъ Сполуч. Державъ, вже тымъ самымъ суть горожанами.

III. Кождый чужинець, котрый приѣхавъ до Сполуч. Державы передъ 18-тымъ рокомъ житя, а мешкае ту черезъ 5 лѣтъ, може дóстати вóдъ разу горожаньскѣ паперы, а не потребуе брати першихъ папирóвъ.

IV. Кожда женщина, котра выйде замужь за горожанина Спол. Держамъ тымъ самымъ стае горожанкою тои державы.

V. Кождый, хто вступить до арміи або добровольцѣвъ Спол. Державъ, если увóльнять его вó службы зъ добрымъ свѣдоцтвомъ, може безъ жадноu перепоны дóстати горожаньскѣ паперы, если тóлько зробить аплікацію.

VI. Таке саме право мають и тѣ, котрѣ служили на военныхъ корабляхъ Сполуч. Держав, або лишь за три роки були на купецкихъ корабляхъ Спол. Державъ.

Такѣ суть загальнѣ приписы Спол. Державъ, до котрыхъ треба знати ще приписы державы Пеннсильвенія и практику поодинокихъ повѣтовыхъ судóвъ, бо въ кождóмъ повѣтѣ практикують инакше.

Трудно въ тóй малóй книжочцѣ помѣстити практику всѣхъ повѣтовыхъ судóвъ, пóдъ котрыми жiють нашѣ люде, тому то наведу практику найбóльше уживану по судахъ.

Кождый, повнолѣтный, котрый зложить присягу, наведену пóдъ I. (и 2) и по оплаченю таксы (звычайно $1.15 цнт.) може дóстати першій папиры безъ жадныхъ, дальшихъ формальностей. Тѣ першій паперы може дóстати въ офісѣ протонотара або судового урядника (Clerk of the Court).

Аплікаціи о другѣ паперы мусять бути въ формѣ прошеня. Прошеня мусять бути зробленѣ и предложенѣ судови черезъ адвоката, що есть нарокомъ до тои практики при повѣтовóмъ судѣ. Те прошене мусить пóдписати проситель, котрый маe зложити присягу у протонотара або судового урядника на те, що все есть правдою, знаходить ся въ прошеню. Въ тóмъ прошеню треба подати имя и назвиско свѣдка, котрый мусить бути горожаниномъ, а котрый посвѣдчить передъ судомъ, що знае просителя вóдъ 5 лѣтъ и що той черезъ тыхъ 5 лѣтъ мешкавъ въ Сполученыхъ Державахъ.

На тѣ всѣ прошеня судъ назначуе речинець, на котрóмъ переслухуе всѣхъ просителѣвъ и свѣдкóвъ. Жадають вóдповѣдей въ англійскóмъ языцѣ, понятя конституціи Спол. Державъ и стейту Пеннсильвенія. Если проситель вóдповѣсть тымъ усѣмъ вымогамъ, то удѣляють ему горожаньскѣ (другѣ) паперы.

Теперь вже знаемо, въ якій спосóбъ можемо зóстати горожанами Сполуч. Державъ, тà треба намъ ще дóзнати ся, якъ маемо жити, щобы не переступати правъ и якъ собѣ радити, если прійде ставати передъ судомъ.

О правѣ криминальнóмъ и цивільнóмъ.

Въ кождóй суспóльности мусять бути права для загального порядку, инакше, кождый робивъ бы, що хоче, не зважаючи на кривду другого чоловѣка. Скривдити другого можь двоякимъ способомъ: або нарушае ся публичный порядокъ, або шкодить лишь одному чоловѣкови въ его приватныхъ правахъ. Тѣ кривды, що нарушають публичный порядокъ суть криминальными проступками, а тѣ що нарушають особистѣ права суть цивільными проступками. За криминальнѣ провины судять суды криминальнѣ, а цивільнѣ суды цивільнѣ.

Отже-жь дальшу нашу розвѣдку подѣлимо на 1) провины криминальнѣ и 2) цивільнѣ.

I. Провины криминальнѣ.

Вже сама религія приказуе не дѣлати злого, але чоловѣкъ за слабый и грѣшный и не все слухае приписóвъ религіи. Тому и держава для загального порядку заказуе робити зле, а тыхъ, котрѣ того заказу не слухають, карае пóсля приписóвъ права.

Криминальнѣ провины, котрыхъ право строго заказуе, суть въ коротцѣ слѣдуючѣ:

1) Державна зрада. Если хто напровадить на державу вóйну, або помагае ей непріятелямъ.

2) Фалшоване банкнотóвъ и державныхъ грошей.

3) Фалшоване публичныхъ папирóвъ и документóвъ, регестрóвъ и судовыхъ книгъ.

4) Фалшиве свѣдоцтво передъ судомъ або змова, щобы кого засудити на пóдставѣ ложного свѣдоцтва.

5) Публичне згромаджене ся въ злосливóй цѣли и нерозходжене ся, если власть взывае.

6) Злобне и ложне оголошене кого-небудь черезъ газеты.

7) Двоженьство або множеньство.

8) Ворожбитство.

9) Хто удержуе неприличнѣ домы, де суть безвстыднѣ женщины, або где граютъ въ карты о грошѣ.

10) Намѣрене и ненамѣрене убійство.

11) Окалѣченє тѣла.

12) Убійство дѣтины въ материнóй утробѣ.

13) Зведженe дѣвчины.

14) Насильство женщины.

15) Пóдпалъ.

16) Рабунокъ.

17) Злодѣйство.

18) Ошуканьство.

19) Злобне ушкодженe чужои власности.

20) Злобне вóдбиране другому чести.

Кромѣ тыхъ есть ще много криминальныхъ провинъ, та ту подалисьмо лишь головнѣйшѣ.

За тѣ провины суть рóжнѣ кары. За одниѣ карають смертно, за другѣ вязницею и грошевою карою, та поки въ нашóй державѣ кого-небудь покарають, мусять ему довести провину въ судѣ. Спосóбъ, въ якій доводить ся комусь провину, называе ся криминальнымъ процесомъ. Отже-жь теперь зъ порядку рѣчи побачимо якъ вóнъ ведеся.

(Дальше буде.)

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

До предплатникôвъ.

Обѣцявъ панъ кожухъ — тепле его слово. Обѣцяли намъ предплатники „Свободы“ заплатити за газету пôзнѣйше, по выплатѣ, лишь бы мы имъ посылати, а ту вже неодна выплата минула, вже и часы поправили ся, а декотрымъ анѣ въ гадцѣ заслати грошѣ за прочитану газету. А чи оно ладно? Мы бы цѣкавѣ знати, щобы такій чоловѣкъ сказавъ, якъ бы ему такъ не выплатили за цѣломѣсячну працю?! Такъ мы теперь въ послѣдне вôдзываемось до нашихъ довжникôвъ, щобъ чимъ скорше засылали грошѣ за „Свободу“ за 1898., бо дальшу высылку кождому задержимо. А шкода бы було, бо газета стає чимъ равъ цѣкавійшою, а вôдъ нового року буде прикрашена образками, а може ще и инши змѣны наступять.

Цѣсарь не помилувавъ.

Хто-жь зъ насъ не чувъ про шляхоцкѣ выборы въ Галичинѣ за часôвъ славного панованя К. Баденього? Адже-жь гомôнъ пôйшовъ по цѣлому свѣтови, що польско-шляхоцкѣ падлюки для задержаня себе при власти ужили до того жандармôвъ и всякоп зволочи, котрѣ помордували рускихъ хлопôвъ за те, що посмѣли постояти за свои права. Та не конець бувъ на тôмъ, бо до тои невинно пролятои хлопскои крови прилучились опôсля процесы, що закôнчились засудомъ чимало рускихъ людей на вязницю.

Коли Баденѣ мусѣвъ уступити, а свѣтъ переконавъ ся про его лайдацтва, всѣ гадали собѣ, що невинно засужденыхъ людей увôльнять вôдъ кары, а бодай зменшать ей; та де тамъ. Цѣсарь австрійскій не помилувавъ рускихъ хлопôвъ, а тымъ самымъ притакнувъ мордамъ галицкои шляхты. А рускій народъ такъ часто ѣздивъ кланяти ся цѣсареви на знакъ вѣрности, такъ часто тѣшивъ ся зъ любови цѣсарскои, и певный тои великои опѣки сидѣвъ дома и не рыпавъ ся, гадавъ, що за него другѣ зробять, поможуть ему. А теперь добра наука для руского хлопа, хочь терпка! Не оглядайтесь на нѣчіи ласки и опѣки, хочь бы они були и царскѣ, а добувайте собѣ самѣ долѣ-гаразду. — Пань ласка ѣздить на быстрôмъ кони.

Чи скôнчить ся Дрейфусова справа?

Капітанъ Дрейфусъ, якъ пишуть, цѣлковито зломаный духово, есть близкій смерти. Его жѣнка просила урядъ о позволене, пôслати ему теплѣйшу одежу, але урядъ вôдмовивъ ей просьбѣ твердячи, що вôнъ маѣ все, чого ему потреба. Дальше жѣнка Дрейфуса надармо просила повѣломити ей о рѣшеню суду.

*

— По побѣдѣ републиканôвъ въ стейтѣ Ню Йоркъ, мають бути ухвалени права, сильне контролюючѣ рады мѣйскѣ, зреорганізована поліція тай міліція....., але и броварники дôстануть заплату за тыхъ чвертъ міліона долярôвъ, якѣ дали задля выборôвъ.

*

— Маешь дѣти? Чому-жь не запишете ихъ до „Союза?“ Коштуе лишь 25 центôвъ на мѣсяцъ, а дѣти умирають дуже часто, частѣйше якъ старшѣ.

Крути, верти -- треба вмерти!

Урядники „Соединенія“ не абы въ якихъ тарапатахъ. Ту зъ однои стороны протесты членôвъ „Соединенія“ за ихъ лиху господарку, тамъ зновъ маюча ся склнкати надзвычайна конвенція дня 5. децембра въ цѣли обговорення и выясненя ихъ махинацій, а якъ ще додати пугало суду, котрымъ люденькове полохають урядникôвъ, то и порозумѣемо вагустраху, якій вѣе зъ кождого числа „А. Р. Вѣстника.“ Бѣда! Люде, що платять до „Соединенія“ великѣ грошѣ не вдоволили ся такими пустыми фразами редактора „А. Р. Вѣстника“, що вôнъ и всѣ ему подôбнѣ прилѣпляють ся до своеи гр. кат. вѣры, обряду и народности, а заспѣвали на нуту: Де дѣють ся нашѣ грошѣ! У вôдповѣдь на те пытане помѣщуѣсь въ „А. Р. Вѣстнику“ протесты, що нѣбы то все въ „Соединенію“ въ порядку, нѣчо злого не сталось. Хочь по правдѣ сказати тѣ протесты походять вôдъ пріятелѣвъ урядникôвъ „Соединенія“ для заблахманеня очей членôвъ „Соединенія“. Чи люде дадуть ся тымъ звести и чи перестануть доходити правды, побачимо, однакъ те вже певне, що грунтъ урядникамъ усуваесь вже зъ пôдъ нôгъ и вже чути въ воздусѣ той вловѣщій голосъ народу, котрый прогомонитъ надъ головами урядникôвъ: „крути, верти — треба вмерти.“

Ненасытна пажерливôсть.

Звѣстно кождому, якъ ненасытнымъ есть урядъ россійскій зъ своимъ царемъ на чолѣ, котрый якъ бы мôгъ, то захопивъ бы цѣлый свѣтъ, щобъ опôсля самовôльно панувати, не дозваляючи народови анѣ словечкомъ вôдозватись въ оборонѣ своихъ правъ. Вôнъ такъ и управлявъ своимъ краемъ — все мовчить тамъ мовъ закляте, бо на всѣхъ спочиваѣ важка рука абсолютизму. Та до Россіи прилученый бувъ оденъ край, званый Фінляндіею, котрый маѣ свою самоуправу, свôй сенатъ, а зъ Россіею мавъ те спôльного, що и надъ ними бувъ той самый царь-батюшка. Россійске правительство дивилось косымъ окомъ на той кусничокъ свободы въ своимъ краю и въ своѣй пажерливости загадало еи знести. Початокъ до сего дала мова генералъ-губернатора Бобрикова, котрый на фінляндскôмъ сойме розводивъ ся широко про єдность Россіи, про те, що Фінляндцѣ не конче еи держать ся, що кождый той ворогъ, хто такъ не думае, якъ правительство, а вкôнци отверто заповѣвъ, що вжіе всѣхъ можливыхъ средствъ противъ тыхъ, котрѣ-бъ стояли на перепонѣ тѣсному сполученю Фінляндіи зъ Россіею. Якихъ средствъ вжіе Россія въ цѣли осягненя своеи цѣли, кождый знае: се-жь насильственне прилучене Фінляндіи пôдъ обухъ россійского правительства.

*

— Чи знаете, що слѣдуюча конвенція „Руско-Народного Союза“ буде на тôмъ плейзѣ, где буде найбôльше членôвъ? Чи хочете, щобы у васъ була конвенція? Если такъ, то записуйтеся до „Союза.“

По выборахъ.

Выборча горячка вже уступила. Політикеры вôдсапули повною грудею зъ напруженя и будуть могли теперь досыпяти недоспанѣ ночи наслѣдкомъ выборчои агітаціи. Дня 8. с. м. вôдбули ся выборы до стейтовыхъ урядôвъ и до конгресу. По бôльшôй части побѣдили републикане, а до конгресу увôйшло 167 демократôвъ, 178 републиканôвъ и 12 зъ иншихъ партій, котрыхъ демократы зачисляють до себе. Вôдъ послѣдныхъ выборôвъ демократы зыскали теперь 56 послôвъ бôльше. Въ полудневыхъ стейтахъ, прійшло навѣть до проливу крови мѣжь бѣлыми и муринами. Найсумнѣйше въ тыхъ выборахъ було те, що роботники оголомшились патріотизмомъ, деякихъ демократôвъ и републиканôвъ, що були на вôйнѣ и голосовали за ними. На робôтночихъ кандидатôвъ, правда, при тыхъ выборахъ впало бôльше голосôвъ, якъ коли небудь передъ тымъ, але коли зважить ся таке велике число робучого люду, мусить ся прійти до того пересвѣдченя, що робôтнича партія въ Америцѣ ще дуже слабонька.

*

— Вôдзнака „Р. Н. Союза“ коштуе лишь 85 центôвъ за штуку. Можна дôстати у мѣсцевого, або головного секретара.

Въ редакціи „Свободы“ можуть дôстати Всч. ОО. Духовнѣ по 1 цнт. за еѣземплярь:

1) Extractus matriculæ copulatorum,
2) Extractus matriculæ baptisatorum,
3) Extractus matriculæ defunctorum.

ГЛЯДАЄСЯ!

Хто бы знавъ де находить ся Михаилъ Прасковичь, 40 лѣтъ маючій родомъ зъ осады Баране при Ольхôвци, пов. Коросно, Галичина, нехай подасть ласкаво его адресу до редакціи „Свободы.“ М. Прасковичь приѣхавъ до Америки чотыри лѣтъ тому, а позôстала въ краю его жена Катарина зъ 4 дѣтьми, не маѣ жаднои вѣдомости о своимъ мужу.

ГЛЯДАЄ СЯ!

Стефана Яроша, 40 лѣтъ старого, родомъ зъ села Жидôвского приналежного до Тыханѣ, пов. Коросно, Галичина. Стефанъ Ярошъ ѣдучи до Америки, лишивъ въ краю жену Анну зъ троима дѣтьми. Жена его Анна теперь померла, а позôсталыми 3 сиротами не маѣ ся хто заопѣковати. — Хто бы знавъ адресу того честного чоловѣка, нехай зволить ласкаво подати до редакціи „Свободы.“

ВЕЛИКІЙ И НАЙТАНШІЙ СТОРЪ ЗЪ ЧЕРЕВИКАМИ НА ЦѢЛЕ МѢСТО.

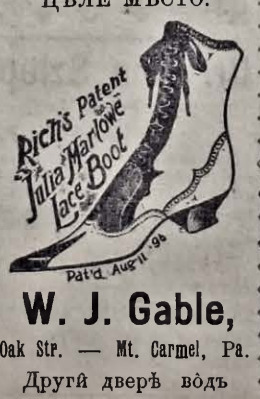

W. J. Gable,

Oak Str. — Mt. Carmel, Pa.

Другѣ дверѣ вôдъ почты.

ИДѢТЬ ДО НЕГО.

ПРО КАНАДУ!

Хто-бъ хотѣвъ провѣдати докладно про Канаду — най напише до мене. — Самотнѣ могли-бъ дôстати тамъ роботу черезъ зиму, а на веснѣ вчасно могли-бъ взяти ся до роботы на фармѣ.

Пишѣть на адресу:

Rev. N. Dmytriw,
57½ 4-th Str.
TROY, N. Y.

Lehigh Valley R.R.

In Effect May 15, 1898.

Пасажерски трены зъ Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о год. 7:23 и 9:40 до полудня; а 12:28 и 4:38 по полудни.

До Philadelphi-и и New York-у о год. 7:18 до полудня и 12:28, 4:38 по полуд.

До Centralia, Shenandoah, Mahanoy City, Pottsville, Hazleton и до всѣхъ стацій въ околицяхъ вуглевыхъ о год. 7:18, 9:40 до полуд. и 12:28, 4:38 по полудни.

До Shamokin о год. 7:30, 11:32 до полуд; а 2:20, 6:44 и 9:55 по полудни.

Експресови трены до Philadelphi-и и New York-у о год. 7:18 до полудня; 12:28 и 4:38 по полудни.

Трены до Mt. Carmel.

Зъ New York-у о год. 8:20 до полудня и 4:10 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:00 по полудни.

Зъ Philadelphi-и о г. 4:10, 9:00 до полуд. и 4:50 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:10 по полуд.

Зъ Pottsville о год. 9:45 до полуд., 12:35, 5:05 и 8:10 по полуд.

Зъ Wilkes-Barre о год. 8:00 до полудня 2:53 и 5:35 по полуд. Въ недѣлю о год. 2:58 по полуд.

Недѣльни трены до: Philadelphi-и, New York-у и до всѣхъ стацій межи тыми мѣстами о год. 9:00 до полудня.

До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до всѣхъ стацій въ околицяхъ вутлевыхъ о год. 9:00 до полуд. и 5:55 по полудни.

Недѣльный тренъ до Shamokin о год. 10:21 до полуд. и 7:58 по полуд.

CHAS. S. LEE,
Gen'l Pass. Agent,
R. H. WILBUR, General Supt.

УВАГА: Хто хоче ѣхати па Весты, най купить собѣ тіketъ на лигайску желѣзницю, бо найтульша и найвыгôднѣйша. По близши пиформаціи удавайте ся до:

J. BEN. GOULD,
Agent L. V. R. R. Mt. Carmel, Pa

НОВЫЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬНИКЪ

Стефанъ Кузьмякъ,

на розѣ коло церкви въ ОЛИФАНТѢ, ПА.

Запрашае до себе Русинôвъ-краляôвъ на свѣже пиво, добру віску и смачнѣ цигара.

Хочешь напити доброго трунку, заграти собѣ въ пулътейбель и весело забавити ся — иди до Стефана. А що найважнѣйше, у него шклянки якъ нôвъ свѣта.

Гура хлопцѣ до свого!

HENRY FREY

PHOTOGRAPHER

421 Lackawanna Ave.

Scranton, Pa.

Хочешь мати красну фотографію, вѣрный портретъ, зайди до того фотографа. Жертаешь зô слюбу зайди зъ жѣнкою до него, дай ся зднати, а будешь мавъ на цѣле жите памятку. Маешь ладну дитинку дай фотографовати у него, а будешь мати красный образъ. Есть у Васъ братство, пай зайде до того фотографа, а вôнъ Вамъ зробить фотографіи и портреты, яки хочете. — У него рôжнородни фотографіи и портреты можна замовити и то по дуже умѣркованôй цѣнѣ.—За роботу гварантуе.

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.

TROMETTER'S

(Тромейтеръ)

Cor. Rock & Sunbury str.

SHAMOKIN, PA.

напротивъ National Bank.

Снѣдання, Обѣды, Вечери.

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячѣ якъ и зимнѣ перекуски. Потравы прилагодженѣ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга пильна и солідна.

Осôбнѣ покоѣ для родинъ.

— Найлучшѣ вина, пива, лікеры, віски и всѣ можливѣ напитки. Цѣна дуже мала.

Препоручае ся всѣмъ сю реставрацію, а передовсѣмъ приѣзднымъ.

Пишучій сей адвертайсментъ ручить за Тромейтера.

Hotel

HETMAN CHMIELNICKI

Alex Halaburda,

Mt. Carmel, Pa.

Коло лігайского дипа есть рускій готель, одинокій на цѣле мѣсто рускій готель. Чистенько тамъ, всякѣ напои, якъ віска, пиво, румъ, темперъ и ин. дуже добрѣ и здоровѣ. Хто хоче переночувати, знайде тамъ чисте лôжко и чемну услугу.

Алу Русины! Чижь будемо все ходити по чужихъ людяхъ и за свои грошѣ по кутахъ стояти?

СЛАВЯНЬСКІЙ САЛЬОНЪ.

Викторъ Вилюшь,

104 Morris str.

JERSEY CITY, N. J.

Поручае свôй густовно урядженый сальонъ землякамъ. Все свѣжѣ напитки а то: пиво рôжнородного сорта, якъ Lageer, пільзнеръ (импортованый зъ краю). Rochester, Ale, віска, темперь и лѣкеры найлучшого рода, вина дуже добрѣ, краевѣ и загранични и всѣ мінеральнѣ воды, добрѣ цигара. Есть тамъ Pool Room (простора и хороша вôдновлена білярдова саля — на мітинги и забавы).

Услуга чемна и солідна. — Шклянки велики помимо дорожнѣ.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ

РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ

— И —

готельничій.

246 Pearl Str.

Shamokin, Pa.

Недалеко рускои плебанія.

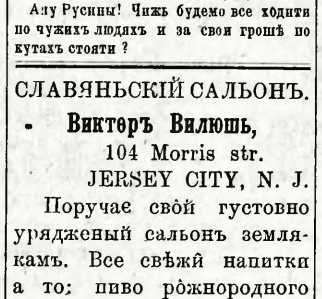

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

* * *

Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...

* * *

— Що за брындза й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Танью надзвычайно!

ЗВѢСТНЫЙ СЛОВЕНСКІЙ АДВОКАТЪ (лоеръ)

Катлинъ и Некарда

(Catlin & Nekarda)

309 Broadway

NEW YORK, N. Y.

Сей адвокатъ выправуе нагороду вôдъ компаній, если-бъ котрого зъ робôтникôвъ або убило або покалѣчило. Рôвно-жь пріймае всѣ криминальнѣ и цивильнѣ жалобы.

Іосифъ Пейко

Рускій готельникъ

— Cor. Commercial & Franklin Street —

въ ШАМОКІНѢ, ПА.

Запрошуе всѣхъ Русинôвъ до себе на свѣже пиво и якобу віску. Хочете добре забавити ся, идѣть до Пейка. Чекаешь на стрѣткару, зайди до Пейка, а нѣколи не змѣстуешь, бо кара йде попри самѣ дверѣ.

Юліянъ Копыстяньскій

(Julian Kopyscianski)

420 W. Pine st.

ШАМОКІНѢ, ПА.

Перворядный сальонъ рускій. — Найлучшѣ напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки досконалѣ, цигара дуже добрѣ.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

ПЕКАРНЯ

МОНТЕЛІЮСА

(Montelius' Palace Bakery)

Найлучшого и смачного хлѣба, ласощѣвъ можете купити въ пекарни Монтеліюса.

Тѣ хлѣбы, що перше продавано по 10 цнт. бохончикъ, достанете по 7 цнт., а тузѣнъ ласощѣвъ за 7 цнт.

Вôнъ тому такъ таньо продае, бо маѣ свôй дôмъ и не платить ренту.

Глядѣть уважно за его возомъ, зъ написею:

Montelius' Palace Bakery, Oak Str. Mt. Carmel, Pa.

ХТО ХОЧЕ КУПИТИ НАЙНОВѢЙШОИ МОДЫ И НАЙЛУЧШОИ РОБОТЫ

МУЖЧИНЪ УБРАНЯ ДЛЯ И ДѢТЕЙ **ХЛОПЦѢВЪ**

Хто хоче набути всяке бѣле такъ верхне якъ и спôдне, шапки, капелюхи и др.

НАЙ ИДЕ ДО ВЕЛИКОГО СКЛАДУ

P. A. STIEF-A

11, 13 & 15 North Oak Str. — Mt. Carmel, Pa.

☞ У НЕГО НАЙЛУЧШІЙ ТОВАРЪ А ЦѢНА НЕ ВЕЛИКА.

R 92

РУСКІЙ ШТОРЪ И САЛЬОНЪ

Георгія Вретяка

236 W. Centre Str.

Shenandoah, Pa.

Звѣстный всѣмъ Русинамъ шенандорскій купець продае розличного рода товары, а крôмъ того маѣ дуже свѣже и добре пиво, виску и инши напоѣ. Коли зайдете до Вретяка набрати віктуалôвъ загляните и до другои комнаты выпити дещо!

Едмундъ Лембикъ

(Edmund Lembik)

13—15 East Mine Str.

HAZLETON, PA.

— коло дипа —

маѣ салюнъ, де можна дôстати дуже доброи горѣвки, пива и всякихъ напоѣвъ.

Е. Лембикъ есть такожь публичнымъ нотаромъ, тожь хто потребуе повномочія або маѣ яку грунтову справу въ старôмъ краю, най удасть ся до него.

Адже-жь кождый знае Лембика, най идe до него.

MT. CARMEL--ЦѢ ЧИТАЙТЕ!

Хочешь ѣхати на проходъ? Маешь хрестины? — Справляешь весѣле? Потребуешь погребника?

Въ тыхъ всѣхъ выпадкахъ удавайте ся до:

C. Lukashewicz,

Cor. 3-d & Maple Str.

Mt. Carmel, Pa.,

а вôнъ обслужить васъ ось вѣстно.

КАНЦЕЛЯРІЯ АДВОКАТСКА.

Докторъ правъ

Юліянъ Чупка.

Полагоджуе всѣ справы судовѣ въ Америцѣ и въ Европѣ, а спеціяльно въ Галичинѣ. Полномочія. Розмовити ся можна по руски. Поспытати ся або писати пôдъ адресою:

Julian Czupka, L. L. D.

44 BENNET BUILDING,

WILKESBARRE, PA.

Въ недѣлю можна розмовити ся зъ д-ромъ Чупкою въ его помешканю 49 Carey tr., Wilkes Barre, Pa.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ШКОЛА НА УКРАИНѢ.

Довго збиралась я одвѣдати мою товаришку, що була учителькою въ церковно-приходскій школѣ, ажь врештѣ выбралась. Ну, тай день же я выбрала! Не вспѣла я вòдъѣхати и верству вòдъ мѣста Луцька (село, де жила моя товаришка, було верстовъ за 20 вòдъ Луцька), якъ вчистивъ страшенный дощь, такъ пòдъ нимъ я дòѣхала до самого села, мовь крòзь сито бачила хаты и греблю зъ вербами, та вже тòлько на майданѣ вòнъ давъ менѣ трохи просвѣтокъ и я побачила яснѣйше церкву, попòвскій великій будынокъ, а трохи дальше вòдъ него маленьку хату зъ ганочкомъ и зъ школьнымъ дзвòнкомъ бѣля ганочку. „Отсе-жь и школа“, сказавъ мòй вòзникъ, „та тòлько якъ вы до неи доберетесь!“ Справдѣ, передъ самою школою була велпка калюжа, немовь якій брòдъ. Я дивилась на неи зъ недовѣремъ и выбирала мѣсце, куда-бъ ступити такъ, щобъ не завязнути на першому-жь кроцѣ. Тымчасомъ моя товаришка побачила мене у вòкно и выбѣгла на ганокъ зъ голоснымъ радòснымъ витанемъ: „А, ось и ты! нарештѣ! Та що се ты, видно злякалась моеи Венеціи? Нема чого робить, друже мòй, скачи въ воду.“ Я мусѣла послухати еѣ рады и одважно скочила по щиколодки въ воду, врештѣ се не було великою вòдвагою, бо вже и такъ я промокла гаразд, то небогато зосталось довершити. Увòйшовши въ хату, пòсля першого витаня, я стягла зъ себе мокре убране и хотѣла повѣсити его на стѣну, коли се моя товаришка спинила мене: „Куды ты? оно тобѣ все выбѣлить ся, та ще мокре оно, то и не одчистишь.“ Нема чого робить, чѣпляю я его на стòлець, а сама хочу сѣдати на другій. „Не сѣдай!“ крикнула товаришка. Я зъ дивомъ оглянулась на неи. „Сей стòлець мае тòлько три ноги.“ — „А дежь цѣлый? спытала я. „На цѣлому висить твое убране, а бòльшь стòльцѣвъ нема. Сѣдай на моему лòжку, а я присуну стола тай будемо чай пить.“

Умостились якось, хутко и чай бувъ готовый; поки товаришка порàлась зъ нимъ, я розглядала еи домòвку, та врештѣ не було тамъ чого довго и розглядати. Голй стѣны, полупана стеля и ще бòльшь полупана груба, бѣля грубы ослòнчикъ зъ кухлемъ и мыскою до умывання, потòмъ шафка маленька, пòдъ другою стѣною стòлъ, — на сейчасъ вòнъ бувъ присунутый до лòжка, — скриня та вѣдомй вже стòльцѣ, та отъ и все.

— Ну, кажу я товаришцѣ, — отсе-жь я приѣхала подивитись на твою академію, якъ то ты тутъ людей просвѣщаешь.

— Шкода, не побачишь, за пòзно приѣхала!

— Якъ се? Тажь теперь половина квѣтня, що-жь се у васъ такъ рано вакаціи? А ты-жь писала, що скоро екзамены почнуть ся.

— Не буде екзаменòвъ.

— Чому?

— Батюшка не хоче. Я була выготовала одну групу способнѣйшихъ хлопцѣвъ, та дѣло стало за Закономъ Божимъ, се-жь батюшина справа, вòнъ тягъ-тягъ до самого Великодня, а теперь каже: „Нащо имъ ти екзамены, нехай ідуть быдло пасти.“ Отъ, такъ то въ насъ! А ты-жь думала якъ?

— Та вже-жь певне думала, що не такъ. Ну, нѣчого робить, треба хочь такъ придивитись на школу.

— Нехай вже завтра, теперъ темно.

— Гаразд. Однакъ, слухай, чого ты тутъ сидишь, чомъ не поѣдешь до дому, коли тобѣ нѣчого тутъ робити?

— Та отъ ще треба грошѣ зъ батюшки выкрутити.

И она почала менѣ розповѣдати довгу процедуру „выкручуванн“учительскихъ грошей, якъ зъ початку ихъ пòпъ „стягае“ зъ громады, громада одмагаеть ся, кажучи, що и сама школа не конечне потрѣбна, що они не всѣ посылають дѣтей до школы и що врештѣ и грошей нема. Про те сякъ-такъ грошѣ стягають ся и батюшка ховае ихъ у себе. Тутъ уже починаеть ся „выкручуваня.“ Учителька иде до батюшки за грòшми, починаеть ся нескòнчена розмова. Пòсля довгихъ сперечокъ батюшка врештѣ дае рублѣвъ зо три, а то такъ и рубля, якъ упреть ся.

— Ну, якъ таки можна! — казала я товаришцѣ, — и чого ты розводы розводишь зъ тымъ попомъ? Яке вòнъ мае право выдавати тобѣ твои заслужений грошѣ по пятаку, немовь ты у него „на водку“ просишь?

— А що-жь ты зъ нимъ зробишь? Вòдъ него-жь се залежить.

— То ты-бъ скаржилась на него!

— Кому?

— Ну, тамъ громадѣ, чи посередникови.

— Та громадѣ про се байдуже, а зъ посередника мала користь, я рада, якъ вòнъ мене не чѣпае. Ото одного разу приѣхавъ, то тòлько ще напавъ ся на мене и якъ бы ты думала, за що? — За те, що я въ церкви зъ мою въ смушевòй шапочцѣ стою, — „се, каже, ображае релігійне почутя седлянъ!“ Що я зъ нимъ буду говорити? Та врештѣ ще тутешный пòпъ не гòршій вòдъ другихъ, вòнъ собѣ старый, то хочь сидить тихо, при тòмъ досить добродушный. Я его унукòвъ учу и за те обѣдъ у него маю.

— Якъ? тòлько обѣдъ?

— Тòлько! то по твоему — тòлько, а по нашому навѣть. Якъ бы тобѣ баба зъ цѣлого села кожда по черзѣ обѣдъ носила, якъ менѣ було въ однòмъ седѣ, то и ты-бъ сказала навѣть. Нѣ, ще мòй пòпъ, слава Тобѣ Господѣ, зъ нимъ можна владитись. Скупенькій троха... до того-жь приходъ не богатый.

— Ну, однакъ, вòнъ въ якòй каменици живе.

— Та що-жь каменица, коли у нѣй порожно!

— Може, може...

Мы сякъ-такъ помостились ся, постелили ся и полягали спати, при чому вòкно треба було замкнути подушкою, бо одна шиба була выбита. Другого дня рано, вставши и умывшись замѣсть мыла яйцемъ (мыла не було, а грошѣ на него ще треба було „выкручувать“), я пòшла подивитись на школьну комнату. Якъ тòлько я перейшла сѣни, ще мокрй пòсля вчорашнои зливы и одчинила дверѣ въ школьну комнату, на мене вдарило холодною вòльгостю, мовь зъ льоху.— Школьна комната була немощена зъ неровною долòвкою, така жь сама полупана тòлько хиба ще гòрше, якъ и хата учительки, посередъ неи ряды школьныхъ лавокъ, въ кутку чорна дошка зъ слѣдами крейды, въ кòнци хаты стòлъ, за нимъ стòлець, а надъ стòлцемъ прибита на стѣнѣ межи двома тьмяными вòкнами чимала географічна карта стара и немовь закурена.

— Що то, твои, ученики вчать ся географіи? — спытала я дивлячись на ту карту.

— Куды тамъ географіи! Они ледве читати та писати навчать ся за той короткій часъ, що ходять до школы.

— Чому такъ?

— Та дежь, коли они часомъ тòлько въ Пилипòвку починають упершу збератись, а то всѣ то быдло гонять, то що.

— Про те-жь есть у насъ якась програма?

— Та що-жь, отъ щобъ вывчились читати, писати безъ великихъ помылокъ, головно въ буквѣ ѣ, та рахункòвъ трохи, а то ще той спѣвъ чимало часу займае.

— Якій спѣвъ? ты ихъ спѣвати вчишь? спытала я, вже зовсѣмъ дивуючись, бо до тои пòры не чула, щобъ моя товаришка спѣвала, а тымъ бòльше, щобъ могла ще и иншихъ вчить.

— Та вчу, церковного спѣву, оно-бъ то и не дуже трудно, спѣвы выбираемо найпростѣйшй, та все жь навчити, хочь бы и „Господи помилуй“, хлопять, що не мають жадного понятя нѣ про ноты, нѣ про гуртовый спѣвъ, рѣчь не легка, неразъ ажь упрѣешь надъ ними а вже що горло болить, то нема чого и казати... Ну, однакъ ходѣмъ, що ты тутъ ще сподѣваешь ся побачить?

Але я стояла середъ хаты и прислухалась, — за стѣною чутно було якійсь гомòнъ.

— Що то таке? спытала я.

— А, то певно люде зòбрались, се тутъ зборня, въ нѣй-же и сторожъ мешкае, а за стѣною моеи хаты холодня. Я тобѣ кажу, що тута часомъ наслухаешь ся!

— А теперь-же нѣхто часомъ не сидить у тòй холоднѣй?

— Нѣ, теперь весна, весною рѣдко сажають, — робота саме въ поли, то люде вòдпрошують ся, щобъ уже, якъ мають сажати, то пòзнѣйше, ажь коли нагальна робота скòнчить ся, або якъ свята довшй набѣжать...

(Конець буде)

Иванъ Захаріяшъ,

— P. O. Box 493. — HAZLETON, PA. —

Рукій рѣзбаръ и золотникъ поручае ся всѣмъ церковнымъ громадамъ. Рѣзьбы и позолочуваня олтарей, иконостасòвъ и ин. выконуе совѣстно и дешево.

Котра зъ громадъ будуе церковь, або прикрашуе еи, най удасть ся до Ивана Захаріяша въ Газельтонъ, Пенн.

Dr. F. J. Meek

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ

Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокій лѣкарь, славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякй хоробы совѣстно и въ короткòмъ часѣ. Особливо незрòвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ.. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ YONKERS.

Лазоря Сиротяка,

48 Washington str.

YONKERS, N. Y.

Хто не знае Лазоря Сиротяка? Вòнъ мае красно зарядженый сторъ, гроссрню и бучерню. Посылае грошѣ до старого краю на всѣ части свѣта, скоро. таньо и безпечно. Продае такожь шифкарты на всѣ ліни. Хто изъ земляковъ хотѣвъ бы вòдъѣхати до старого краю, нехай зайде по дорозѣ до Сиротяка и купить собѣ шифкарту у него а вòнъ вòдпровадить его ажь на шифъ.

На що давати ся здерати жидòвскимъ агентамъ по Ню Йорку? Идѣть до свого!

Руска бучерня.

Russian Meat Market —

OLYPHANT, PA.

КУЗЬМЫ СВАЛЫ.

Гей рускій господинѣ, чи не перестанете вы вже разъ купувати у чужихъ? Та по що тягати ся за чужими, коли у свого Русина такъ само всего дòстати можна. А отъ погляньте! Тажь въ Олифантѣ есть вашь рускій бучеръ Кузьма Свала. Мае вòнъ свѣже, добре, тане мясо всякого рода. Розвозить въ часъ и пунктуально. Ану-жь зайдѣть до него и попробуйте вòдъ него куповати мясо, а певно не пожалуете!

Dr. S. Blumberg,

1707 Carson str.

Pittsburg, Pa.

Кождый то знае, що въ Америцѣ шукають за такимъ докторомъ, котрый покòнчивъ свои науки въ старòмъ краю. Д-ръ Блюмбергъ вывчивъ ся за лѣкаря на университетѣ въ Варшавѣ, а зложивши испытъ державный въ Филядельфіи осѣвъ въ Питсбургу. Дуже добрый докторъ. Розмовити ся можна по руски, англійски, нѣмецки и польски. — Якь хорый зайде до него, заразъ выздоровѣе!

СВОЙ ДО СВОГО!

Єфремъ Лучковецъ.

E. INDEPENDENCE near VINE STR.

въ Шамокінъ, Па.

— РУСКІЙ ГОТЕЛЬ. —

Чистенькій тамъ готель зò всякими выгодами. Пиво, вино, віска, темперъ и другій напоѣ все свѣжй и найлѣпшого ґатунку. Услуга чемна и солідна. Склянки великй и малй пòсля вподобы.

Люде! Вже часъ покинути чужихъ, а пора вже себе самыхъ пòдпомагати.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНÒВЪ.

Выпаймае такожь керичи на похороны, хрестины и весѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.

300

PEARL and MULBERRY st

SHAMOKIN PA.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

УВАЖАЙТЕ, БО И ТО ВАЖНЕ!

Хто бы мавъ деяке право най не ходить по покутныхъ жидòвскихъ, такъ званыхъ тлумачахъ, але най удасть ся до правдивого адвоката Вилляма Воколека, въ Скрентонъ. Вòнъ залагоджуе всякй справы въ кортѣ, а и сторокраєвй и зъ нимъ можна розмовити ся по руски.

Адресъ его такій:

W. Vokolek

ATTORNEY AT LAW,

502 Lackawanna Ave.

Cor. Washington Ave.

Scranton, Pa.

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякй потрѣбнй рѣчи до житя, якъ такожь убраня майнерскй и звычайнй можна купити.

Посылае такожь грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, таньо и безпечно

Продае шіфкарты.

Не вòдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбòльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побòльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дòмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 показуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зò свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $2000.

Заряджае нимъ:

Теодоръ Федько

LAUER BREWING CO.

въ READING, PA

ЗАЛОЖЕНЫЙ 1866 року. — Выробляе 25.000 бочокъ мѣсячно.

Пиво одного зъ найбòльшихъ броварòвъ въ Pennsylvenia „LAUER BREWING CO.“ есть вòльне вòдъ всякихъ примѣшокъ, и для того есть найздоровшимъ. Завсѣгды одно и тое самои доброты и пріемного смаку и есть споряджане пòдъ зарядомъ одного зъ найздòбнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоваровъ.

Выробляе въ найлѣпшòмъ ґатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Сальонѣсты и приватнй родины повинній замавляти пиво лишень въ броварѣ:

LAUER BREWING CO.

READING, PA.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.

SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкарь. Довголѣтна практика дала ему способность стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае такожь свою власну антику, въ котрій выробляють ся дуже добри и помочни лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литевски, по польски и по англійски. — На цѣлій околици знають добре Шлюпаса!

РУСКІЙ САЛОНЪ

Петра Серафина

„на новòмъ мѣстѣ“

въ Шамокінъ, Па.

Где якъ где, але у Серафина то уже можь найлѣпше забавитись а и порядну склянку пива выпити. Хто у него лишь разъ бувъ, не хоче бòльше нѣгде пойти, тòлько до него. Мае такожь файну галю, где можна гòдбувати мітинги, а и потанцювати собѣ.

Хочешь мати „good time“ иди до Петра.

Продажа рускихъ книжокъ

— и —

библіотека.

Хочете купити собѣ книжку, яку лишь загадаете, або записати собѣ газету зò старого краю, пишѣть на адресу:

A. Wasserman,

91 Clinton str.

NEW YORK, CITY.

У него можна дòстати розмаити словари и пòдручники до науки англицкого языка и фотографіи славныхъ людей. — Вòнъ такожь оправляе книжки дуже таньо и добре.

O. Murdza & Bro's

46. Second st.

MT. CARMEL, PA.

О. МУРДЗА и БРАТЪ.

Сторъ заосмотреный въ найлѣпшй товары, спроваджованй вòростъ зъ найпершихъ складòвъ. — Майже всѣхъ Русинòвъ въ Mt. Carmel заосмотрюе въ живности. Продае такожь одяги майнерскй и посылае грошѣ до старого краю таньо, точно, скоро и беспечне.

Свòй до свого — а до чужого не пихай ся. Жидовъ омийайте зъ далека!

Гаврінлъ Малинякъ

Гуртовный складъ

(Wholsale)

20 Market st.

SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочòвкахъ зъ найлучшихъ броварòвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого ґатунку

Братя! замовляйте у свого!

William D. Chmilewski,

231 E. Centre str.

SHENANDOAH, PA.

Панове сальоністы зъ Шенадорь и всѣ, що хочете набути для себе віски, пива темперу въ бòльшòй скòлькости, зайдѣть до В. Хмѣльовского и замовляйте напитки у него. — Най не зарабляють зъ васъ чужй, дайте заробити свому, божь Хмѣльовскій честный и справедливый человѣкъ — „Свободу“ пренумеруе.

Купуйте у него!

Читайте и уважайте.

Стань и огляни всѣ возы для бучерòвъ, гроссрникòвъ, голсельникòвъ (до розвоженя пива) и розличнй другй, роблений зъ найлѣпшого матеріялу и найлѣпшои роботы.

Головне ковальство

Спеціяльно выробляють ся желѣзнй плоты, и обгородженя надгробникòвъ.

J. B. Zimmerman

Cor. Independence and Market str.

SHAMOKIN, PA.

THOMAS A. ULIACKAS & JOSEPH RAYTKIEWICZ

436 Cherry str.

SHENANDOAH PA.

Гей темперансы, читайте Хто зъ васъ хоче дòстати доброго темперу и вайсъ бір-у въ бутелькахъ най зайде до гуртовного складу Т. Улячка и п. Райткевича а певно не пожалуе.

Ану попробуйте!

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!

Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!

Ив. Франко.